

Bruxelles, 20. studenoga 2025.
(OR. en)

15221/25

SOC 763
ENER 585
ENV 1191
ECOFIN 1496
COMPET 1141

NAPOMENA

Od: Odbor stalnih predstavnika (dio 1.)
Za: Vijeće

Predmet: Zaključci Vijeća o budućem Europskom planu za priuštivo stanovanje

---

1. Predsjedništvo je pripremlilo nacrt zaključaka Vijeća o budućem Europskom planu za priuštivo stanovanje.
2. Radna skupina za socijalna pitanja razmotrila je zaključke 17. srpnja, 15. rujna te 6. i 30. listopada 2025.
3. Postignut je načelni dogovor o nacrtu teksta navedenom u Prilogu ovoj napomeni.
4. Na sastanku 19. studenoga 2025. Odbor stalnih predstavnika ponovno se osvrnuo na to pitanje u kontekstu priprema za predstojeći sastanak Vijeća (EPSCO).
5. S obzirom na navedeno Vijeće (EPSCO) poziva se da održi raspravu o nacrtu zaključaka Vijeća kako je naveden u Prilogu ovom dokumentu s ciljem njegova odobrenja na sastanku 1. prosinca 2025.

**Budući Europski plan za priuštivo stanovanje
Nacrt zaključaka Vijeća**

POZDRAVLJAJUĆI:

1. imenovanje, po prvi put, povjerenika nadležnog za stanovanje i namjeru Europske komisije da predstavi Europski plan za priuštivo stanovanje, kako je navedeno u političkim smjernicama za Europsku komisiju za razdoblje 2024. – 2029. i uključeno u mandatno pismo povjereniku za energetiku i stanovanje;
2. obvezu koju je Europska komisija preuzela u govoru o stanju Europske unije 10. rujna 2025. da stanovanje učini priuštivijim, održivijim i kvalitetnijim te da sazove prvi sastanak na vrhu EU-a o stanovanju;
3. odluku Europskog parlamenta da uspostavi Poseban odbor za stambenu krizu i snažan angažman Gospodarskog i socijalnog odbora, Odbora regija i drugih dionika;

PREPOZNAJUĆI DA:

4. iako su stanovanje i urbanističko planiranje i dalje u nadležnosti država članica, a politike, sustavi i tržišta vezani za stanovanje razlikuju se među državama članicama, postoje zajednički izazovi, mogućnosti i zakonodavstvo EU-a koji utječu na određene aspekte stanovanja, čime se, kao dopuna nacionalnim inicijativama, stvara prostor za posvećivanje tom pitanju i na razini EU-a;

5. ovi zaključci doprinijet će oblikovanju predstojećeg Europskog plana za priuštivo stanovanje, koji bi trebalo smatrati prvim korakom prema dugoročnim europskim naporima za rješavanje izazova u pogledu stanovanja. Vjerojatno će biti potrebni daljnji koraci, primjerice u pogledu koordinacije i oblika suradnje, analize, razmjene i širenja informacija, znanja i najbolje prakse;

NAGLAŠAVAJUĆI DA:

6. iako bi Europska unija mogla pružiti potporu u ublažavanju izazova u pogledu stanovanja, stambena politika i dalje je u nadležnosti država članica. Napori Unije trebali bi dopunjavati napore država članica i provoditi se u skladu s načelom supsidijarnosti, pri čemu bi trebalo poštovati pravo država članica da oblikuju svoj sustav u skladu s nacionalnim okolnostima i svojim općim obvezama na temelju prava EU-a;
7. regije, gradovi te lokalne i regionalne vlasti imaju ključnu ulogu u provedbi mjera unutar nacionalnih okvira. U nekim državama članicama imaju primarnu nadležnost za stambena pitanja, dok u drugima dijele nadležnost s nacionalnom vladom;
8. u nekim državama članicama priuštivima se smatraju subvencionirane stambene jedinice za najam koje se nude po cijenama nižim od tržišnih i koje omogućuju različiti pružatelji usluga socijalnog i priuštivog stanovanja, među ostalim tijela javnog sektora. Međutim, ne postoji jedinstvena ili zajednička definicija socijalnog ili priuštivog stanovanja za sve države članice. Ti se pojmovi mogu tumačiti u skladu s nacionalnim okolnostima i bez upućivanja na posebne oblike posjeda, vlasništva ili propisa;

PODSJEĆAJUĆI NA:

9. načelo 19. europskog stupa socijalnih prava o stanovanju i pomoći beskućnicima u kojem se navodi da bi se pristup socijalnim stanovima ili kvalitetnoj pomoći za stanovanje trebao osigurati onima kojima je to potrebno; to da osobe u ranjivom položaju imaju pravo na odgovarajuću pomoć i zaštitu od prisilne deložacije te da bi beskućnicima trebalo pružiti primjerena skloništa i usluge radi promicanja njihove socijalne uključenosti;
10. članak 9. Konvencije UN-a o pravima osoba s invaliditetom o osiguravanju pristupačnosti stambenih objekata, posebno njezin članak 19. o neovisnom življenju i uključenosti u zajednicu; 11. cilj održivog razvoja usmjeren na to da se gradove i naselja učini uključivima, sigurnima, otpornima i održivima; plan Europske unije za gradove i Novi program za gradove donesene 2016. na Konferenciji Ujedinjenih naroda o stanovanju i održivom urbanom razvoju (Habitat III) i „ministarske obveze o priuštivosti i održivosti stanovanja” koje su ministri država članica UNECE-a donijeli 8. listopada 2025.;
11. Preporuku Vijeća o uspostavi europskog jamstva za djecu, Preporuku Vijeća o primjerenom minimalnom dohotku kojim se osigurava aktivno uključivanje; Preporuku Vijeća o razvoju okvirnih uvjeta za socijalnu ekonomiju; Zaključke Vijeća o kulturi, visokokvalitetnoj arhitekturi i izgrađenom okolišu kao ključnim elementima inicijative „novi europski Bauhaus” i Zaključke Vijeća o mjerama za osiguravanje jednakog pristupa Roma odgovarajućem i desegregiranom stanovanju te rješavanje pitanja segregiranih naselja;
12. EU-ov tranzicijski put za gradnju, koji je predstavila Europska komisija i u kojem se utvrđuju ključna načela i djelovanja, te prethodni rad i rasprave usmjerene na rješavanje građevinskih pitanja u različitim forumima na razini EU-a, uključujući suradnički i međusektorski pristup u okviru Foruma na visokoj razini za graditeljstvo;

13. nepriuštivost stanovanja kao važno i goruće pitanje diljem EU-a, koje je dodatno otežano sve većim troškovima života i cijenama energije i utječe na ljude u svim situacijama, posebno na kućanstva s niskim i srednjim dohotkom, mlade i beskućnike, kako je Eurofound naveo u izvješću „Nepriuštivo i neadekvatno stanovanje u Europi” (engl. *Unaffordable and inadequate housing in Europe*);
14. to da održivi urbani razvoj predstavlja priliku za gospodarski, socijalni i teritorijalni razvoj lokalnih gospodarstava te da je priuštivo stanovanje ključan čimbenik regionalne konkurentnosti i da je potrebno iznaći rješenja za izazove u pogledu ponude i potražnje, među ostalim za financiranje, izgradnju, korištenje zemljišta i socijalnu uključenost, kako je zaključio Svjetski gospodarski forum u svojem izvješću o osiguravanju cjenovno priuštivog stanovanja u gradovima;
15. prethodni rad i rasprave usmjerene na rješavanje pitanja stanovanja u raznim europskim forumima, uključujući deklaracije iz Nice, Gijóna i Liègea, te rad partnerstva za stanovanje u okviru Programa EU-a za gradove, kao i rad u okviru neformalne europske mreže za stambenu politiku, u kojoj sudjeluju mnoge države članice;

PRIMAJUĆI NA ZNANJE:

16. raspravu o različitim dimenzijama izazova u pogledu stanovanja s kojima se suočavaju mnogi građani u Europskoj uniji održanu na sastanku Europskog vijeća 23. listopada 2025., u kojoj je Komisija pozvana da predstavi ambiciozan i sveobuhvatan plan za priuštivo stanovanje, čiji bi cilj trebao biti podupiranje i dopunjavanje napora država članica, među ostalim u kontekstu programa pojednostavnjenja, uzimajući u obzir načelo supsidijarnosti i nacionalne nadležnosti;

17. mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora (18. rujna 2025.), u kojem se poziva na donošenje akcijskog plana EU-a za stanovanje kako bi se uspostavila usklađena politika za rješavanje stambene krize i ostvarivanje prava na stanovanje, naglašava da se pravilima o državnim potporama mora omogućiti širi pristup socijalnom stanovanju i preporučuje da sve države članice uvedu programe „stanovanje na prvom mjestu” za borbu protiv beskućništva. Osim toga, u tom se mišljenju poziva na povećanje javnih ulaganja u stanovanje i na mjere koje se odnose na kratkoročni najam;
18. samoinicijativno mišljenje Europskog odbora regija o ulozi gradova i regija u europskom planu za cjenovno pristupačno stanovanje (13. svibnja 2025.), u kojem se ističe teritorijalna raznolikost stambene krize i potreba za lokaliziranim pristupom kako bi se lokalnim i regionalnim vlastima omogućilo da osmisle prilagođene odgovore;
19. Konferenciju na visokoj razini o priuštivom i održivom stanovanju (Kopenhagen, 29. i 30. rujna 2025.), na kojoj je naglašena potreba za koordinacijom između EU-a i nacionalnih i lokalnih vlasti u osiguravanju priuštivog i održivog stanovanja uz uključivanje ciljeva u području energije, okoliša, zdravlja i urbanističkog planiranja. U raspravama je istaknuta važnost otpornih financijskih rješenja koja se temelje na utvrđenim načelima, kao i potreba za inovativnim metodama izgradnje kako bi se smanjile emisije CO₂, srezali troškovi i ubrzala izgradnja. Na Konferenciji je naglašena i potreba za mobilizacijom postojećeg fonda zgrada obnovom, prenamjenom i utvrđivanjem odgovarajuće veličine te je istaknut potencijal mjera planiranja za privremene smještajne jedinice. Osim toga, na Konferenciji je naglašena potreba za boljim parametrima za priuštivost stanovanja;

20. tematsku raspravu o socijalnom stanovanju na neformalnom sastanku Odbora za socijalnu zaštitu (23. rujna 2025.), u kojoj je naglašena važnost snažnih modela socijalnog stanovanja kao sredstva za priuštivo stanovanje i socijalnu uključenost. Iako u državama članicama postoji širok raspon modela socijalnog stanovanja (uključujući druge modele stanovanja koji imaju isti cilj), mnoge od njih suočavaju se s izazovima kao što su nedovoljna ponuda, financiranje ili kvaliteta stanovanja. Međutim, širok raspon modela i rješenja ujedno predstavlja mnoštvo inovacija i može poslužiti kao uzajamno nadahnuće. Osim toga, u raspravi je istaknuta snažna korelacija između socijalnih politika i stambenih politika, posebno u pogledu socijalne uključenosti i kohezije, beskućništva te stanovanja i dugotrajne skrbi za osobe s invaliditetom ili starije građane;

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

POZIVA EUROPSKU KOMISIJU da u svojem najavljenom Europskom planu za priuštivo stanovanje, uz potpuno poštovanje nadležnosti država članica i uz dužno poštovanje načela supsidijarnosti:

21. PREDSTAVI Europski plan za priuštivo i održivo stanovanje kojim se podupiru napori država članica, uz poštovanje posebnosti i različitih situacija u državama članicama, i koji je usklađen s drugim širim ciljevima politike EU-a i nadležnostima EU-a;
22. NADOGRADI i, prema potrebi, UKLJUČI inicijative u postojeće procese, izbjegavajući pritom nepotrebna udvostručavanja i dodatna administrativna opterećenja za države članice, sve razine vlasti i dionike;
23. OBRATI posebnu PAŽNJU na područja i teritorije, kao što su urbana područja, rubne ili najudaljenije regije, ili otoci, koji se suočavaju s posebnim izazovima u pogledu priuštivog, održivog i pristojnog stanovanja;

24. pri pripremi Europskog plana za priuštivo i održivo stanovanje PREDNOST DA sljedećim četirima općim temama, ne dovodeći u pitanje potporu država članica pojedinačnim inicijativama i ne isključujući rad i suradnju u drugim pitanjima:

I. Financiranje: kako iskoristiti postojeće instrumente EU-a i poduprijeti nacionalne napore

25. RAZMOTRI upotrebu inicijativa i instrumenata financiranja EU-a, među ostalim iskorištavanjem mogućnosti u okviru preispitivanja kohezijske politike u sredini programskog razdoblja, s ciljem podupiranja i jačanja napora država članica da osiguraju, izgrade i obnove priuštive, dostupne, sigurne i održive stambene objekte, bilo socijalne ili druge, te s ciljem borbe protiv beskućništva, među ostalim:
- a. OCJENJIVANJEM, u okviru moguće revizije pravila o državnim potporama za usluge od općeg gospodarskog interesa i Uredbe o općem skupnom izuzeću, uvođenja promjena kojima bi se državama članicama omogućilo da, prema potrebi zbog tržišnih nedostataka, brže i jednostavnije podupiru priuštivo i održivo stanovanje, istodobno im omogućujući da zadrže provedbu svojih trenutačnih usluga od općeg gospodarskog interesa za socijalno stanovanje;
  - b. SURADNJOM s Europskom investicijskom bankom, nacionalnim i regionalnim razvojnim bankama i drugim financijskim institucijama radi promicanja i olakšavanja razmjene znanja i suradnje u pogledu postojećih i novih nacionalnih mogućnosti financiranja priuštivog i održivog stanovanja, među ostalim mobilizacije privatnog kapitala;

- c. RADOM NA OSTVARIVANJU planirane paneuropske platforme za ulaganja u priuštivo i održivo stanovanje, čiji je cilj olakšati pristup postojećim fondovima i instrumentima EU-a. Platforma bi mogla poslužiti kao okosnica za razvoj novih modela financiranja, razmjenu znanja i povezivanje nadležnih tijela, nositelja stambenih projekata, promotora i ulagača;

26. RAZMOTRI načine za potporu naporima država članica, među ostalim na regionalnoj i lokalnoj razini, posebno razmjenom znanja i tehničkom pomoći, u održavanju i prema potrebi povećanju ponude priuštivog, dostupnog, sigurnog i održivog stanovanja s pomoću domaćih rješenja kao što su:

- a. RAZMJENA dobrih nacionalnih praksi u omogućavanju pristupa financiranju za pružatelje usluga socijalnog i priuštivog stanovanja;
- b. USPOSTAVA održivih i otpornih sustava stambenog financiranja za socijalno i priuštivo stanovanje kako bi se dugoročno očuvala priuštivost, na osnovi, na primjer, najamnine koja se temelji na troškovima, obnovljivih fondova, općinskog vlasništva nad zemljištem i, prema potrebi, jasno definiranih uvjeta za javnu potporu (kao što su ograničenja prodaje stambenih objekata s javnom potporom), u skladu s nacionalnim okolnostima;
- c. PROMICANJE funkcionalnog sustava stanovanja kojim se potiču privatna ulaganja;

II. Izgradnja i održivost: kako graditi i obnavljati

27. USREDOTOČI SE u jednakoj mjeri na priuštivost i održivost u nastojanjima da se prema potrebi poveća ponuda stambenih jedinica te istodobno osigura dobra razina kvalitete zdravih, sigurnih (među ostalim od rizika zbog klimatskih promjena i prirodnih katastrofa), pristupačnih i otpornih mjesta za život u kojima se poštuju okolišni standardi i arhitektonska kvaliteta te koja su dobro povezana s lokalnom infrastrukturom. I u tu svrhu osigura usklađenost inicijativa koje proizlaze iz predstojeće Europske strategije za stambenu gradnju i predstojećeg Europskog plana za priuštivo stanovanje;

28. **UTVRDI i POKUŠA RIJEŠITI** probleme zajedničke državama članicama, uključujući nisku produktivnost u građevinskom sektoru i sektoru obnove, nedostatak radne snage i vještina, pravednu mobilnost radne snage, nedostatak građevinskih materijala, povećanje troškova energije i ukupne troškove izgradnje;
29. **PREPOZNA** potencijal građevinskog sektora kao prilike za promicanje sudjelovanja žena u zanimanjima u području STEM-a relevantnima za taj sektor;
30. **POTIČE** inovacije u praksama održive gradnje i obnove usmjerene na smanjenje troškova gradnje i povezanog utjecaja na okoliš, kao što su prakse kružnog gospodarstva uz ponovnu uporabu materijala, materijali na biološkoj osnovi, održiva niskouglična rješenja, metode modularne gradnje i industrijalizacija, među ostalim predgotovljavanje i gradnja izvan gradilišta, i digitalizacija, oslanjajući se na postojeće znanje i najbolju praksu iz država članica i inicijative „novi europski Bauhaus“;
31. **NASTAVI** s razvojem usklađenih normi u skladu s novom Uredbom o građevnim proizvodima, među ostalim za rabljene građevne proizvode i predgotovljene elemente, kao i s razvojem dobre prakse u digitalnoj klasifikaciji dijelova zgrade;
32. u okviru predstojećeg zakonodavnog prijedloga o kružnom gospodarstvu **PROCIJENI** potrebu da se postojeći ciljevi za oporabu građevinskog otpada i otpada od rušenja pretvore u ciljeve za pripremu za ponovnu uporabu i recikliranje i moguće posljedice tog pretvaranja te, u okviru postojećih odredaba Okvirne direktive o otpadu, uvede kriterije za prestanak statusa otpada na razini EU-a;

33. RAZMOTRI načine za podupiranje napora država članica, među ostalim na regionalnoj i lokalnoj razini, posebno razmjenom znanja, u pogledu:
- a. obnove, pretvorbe i prenamjene postojećih zgrada, među ostalim poticaja za izgradnju stambenih zgrada otpornih na klimatske promjene i, prema potrebi, izbjegavanje nepotrebnog rušenja postojećih zgrada; potpore za energetske učinkovite, održive, sigurne i zdrave zgrade kako bi se osigurali visokokvalitetni životni uvjeti, niski troškovi održavanja i energije, mali utjecaji na okoliš i dug vijek trajanja stambenih objekata;
  - b. mjera za olakšavanje pretvorbe postojećih stambenih zgrada u zgrade s nultim emisijama, u skladu s nacionalnim planovima obnove zgrada u okviru Direktive o energetske svojstvima zgrada;
  - c. pristupačnosti novih i obnovljenih zgrada, primjerice u okviru prilagodljivog stanovanja;

Planiranje: gdje graditi

34. RAZMOTRI kako se postojećim zakonodavstvom i ciljevima EU-a koji mogu utjecati na prostorno planiranje može bolje olakšati osiguravanje priuštivog stanovanja na primjeren, ali održiv način;
35. RAZMOTRI načine za potporu naporima država članica, među ostalim na regionalnoj i lokalnoj razini, uz potpuno poštovanje nadležnosti država članica i načela supsidijarnosti i proporcionalnosti, posebno dobrovoljnom razmjenom znanja, kako bi se poboljšali i pojednostavnili integrirani okviri za planiranje, zoniranje i izdavanje dozvola te postupci radi:
- a. OSIGURAVANJA dostatnog i primjerenog zemljišta za stambenu gradnju i povezanu infrastrukturu, među ostalim, prema potrebi, rezerviranja zemljišta za pružatelje usluga socijalnog i priuštivog stanovanja;

- b. RAZMATRANJA potrebe za uključivanjem ublažavanja klimatskih promjena, prilagodbe njima i otpornosti na njih, uključujući prirodne katastrofe i izvanredne događaje, u prostorno planiranje za opće dobro u skladu s ciljevima EU-a, kao što su oni u vezi s klimom i održivošću;
- c. PROMICANJA zelenih, sigurnih i zdravih gradova u kojima je jednostavno kretati se pješice;
- d. PROMICANJA kompaktnih gradova, povećanja gustoće naseljenosti, revitalizacije napuštenih industrijskih lokaliteta te suradnje na razini funkcionalnih urbanih područja kako bi se, prema potrebi, ograničilo nekontrolirano širenje urbanih područja i preuzimanje zemljišta te kako bi se očuvali poljoprivredno zemljište, bioraznolikost i integritet ekosustava;
- e. UBRZANJA, ako je to potrebno u javnom interesu, izdavanja dozvola za nove stambene objekte, proširenja, preoblikovanja i obnove, a da se pritom ne dovedu u pitanje standardi i postupci u području okoliša, sigurnosti i kvalitete;
- f. RAZMATRANJA kako pojednostavnjeni administrativni postupci i digitalizacija mogu poboljšati učinkovitost postupaka urbanističkog planiranja i izdavanja građevinskih dozvola te procjena utjecaja na okoliš;
- g. OLAKŠANJA uključivih i transparentnih postupaka donošenja odluka o izgradnji stambenih objekata;

III. Socijalna uključenost: kako poticati socijalno uključive i raznolike gradove i četvrti te promicati pristup priuštivom stanovanju

- 36. PREPOZNA temeljnu važnost sigurnosti stanovanja za dobrobit ljudi i činjenicu da bi, iako nedostatak priuštivog i primjerenog stanovanja utječe na mnoga kućanstva u Europi, posebnu pozornost trebalo posvetiti kućanstvima u najranjivijim situacijama. U mnogim državama članicama socijalno stanovanje pruža velike prednosti kao instrument za omogućavanje pristojnog, priuštivog i održivog stanovanja osobama u ranjivom položaju i socijalno isključenim osobama, dok su u drugim državama članicama primjereniji alternativni sustavi;

37. PROMIČE snažniju suradnju na razini EU-a u području beskućništva, nadovezujući se na rad i daljnje jačanje Europske platforme za borbu protiv beskućništva i politike koje se temelje na stanovanju, kao što je načelo „stanovanje na prvom mjestu”; te RAZMOTRI bi li prijedlog nove preporuke Vijeća o iskorjenjivanju beskućništva u Europi mogao doprinijeti tom cilju;
38. UZME U OBZIR i PODUPRE važan doprinos nacionalnih, regionalnih i lokalnih demokratskih organizacija, nevladinih organizacija i zadruga kao što su stambene udruge te njihovu ulogu u poticanju socijalne uključenosti i izgradnji zajednice, među ostalim putem strategije europskog civilnog društva koju je Europska komisija predstavila 12. studenoga 2025.;
39. RAZMOTRI načine za podupiranje napora država članica, među ostalim na regionalnoj i lokalnoj razini, posebno razmjenom znanja, u pogledu:
- a. JACANJA korelacije između socijalnih i stambenih politika i povezanih relevantnih politika o socijalnoj skrbi, smanjenju siromaštva i socijalne isključenosti, zdravlju, demografiji, rodnoj ravnopravnosti, urbanom razvoju, pristupu javnim uslugama, među ostalim prometnoj i energetskej infrastrukturi itd.;
  - b. POBOLJŠANJA korištenja i raspodjele dostupnog stambenog fonda za socijalno isključene osobe i kućanstva kojima je to posebno potrebno;
  - c. RJEŠAVANJA IZAZOVA u pogledu stanovanja koji su posebno povezani s različitim životnim fazama građana, osobito:
    - i. OSIGURAVANJA smještaja za studente i mlade obitelji; i
    - ii. OSIGURAVANJA pristupačnih domova prilagođenih starijim građanima ili podupiranja uključivog međugeneracijskog stanovanja u zajednici ili zajedničkog stanovanja;

- d. JAMČENJA prava osoba s invaliditetom, koje su često socijalno isključeni kada su pogođene problemom nepriuštivog stanovanja; nastavka PODRŠKE mjerama država članica za promicanje neovisnog življenja osoba s invaliditetom; i PROMICANJA primjene univerzalnog dizajna u novim projektima izgradnje i obnove stambenih objekata, u skladu s obvezama iz Konvencije UN-a o pravima osoba s invaliditetom;
- e. PROMICANJA uključivih četvrti i sprečavanja socijalne i teritorijalne segregacije i prostornih koncentracija siromaštva u novim i postojećim četvrtima i stambenim naseljima, među ostalim s pomoću mješovitih modela stanovanja, bolje socijalne, kulturne i gospodarske integracije te odgovarajuće lokalne javne infrastrukture, uzimajući u obzir rizik od gentrifikacije;
- f. PODUPIRANJA stambenih udruga, vlasnika zgrada i područja s lošim društveno-gospodarskim ishodima;
- g. UTVRĐIVANJA odgovarajućih i uravnoteženih rješenja za otklanjanje negativnih učinaka kratkoročnog iznajmljivanja na dostupnost i priuštivost stambenih objekata za rezidente, uz poštovanje nacionalnih konteksta, političkih prioriteta i regulatornih tradicija. U nekim područjima, osobito onima sa snažnim turističkim tokovima ili drugim relevantnim čimbenicima, tržište kratkoročnog najma dodatno otežava osiguravanje priuštivog stanovanja za sve, dok u drugima ima pozitivne učinke na promicanje turizma i društveno-gospodarski razvoj te olakšava učinkovitije korištenje stambenog fonda;

- h. UTVRĐIVANJA odgovarajućih i uravnoteženih rješenja za poboljšanje tržišta dugoročnog najma stambenih objekata, uz poštovanje nacionalnih konteksta i regulatornih tradicija, kako bi se osiguralo priuštivo stanovanje za sve;
- i. RJEŠAVANJA izazova energetske siromaštva, među ostalim olakšavanjem priuštivih i čistih rješenja za grijanje i hlađenje;

POZIVA KOMISIJU I DRŽAVE ČLANICE da u skladu sa svojim nadležnostima i uz dužno poštovanje načela supsidijarnosti:

- 40. u kontekstu EU-ova programa pojednostavnjenja MAPIRAJU relevantno postojeće zakonodavstvo EU-a koje utječe na stanovanje, u cilju pojednostavnjenja financiranja, planiranja, izdavanja dozvola, izgradnje i obnove kako bi se osiguralo priuštivo i održivo stanovanje, uz istodobno ispunjavanje postojećih ciljeva politike EU-a;
- 41. RAZMOTRE posljedice postojećeg okvira sektorske klasifikacije subjekata za socijalno stanovanje i njihovih obveza kao dijela duga opće države za osiguravanje priuštivog i socijalnog stanovanja;
- 42. ISTRAŽE načine na koje EU može poduprijeti i ojačati razmjenu znanja među državama članicama na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini te širenje najboljih primjera iz prakse;

43. NASTAVE raditi na poboljšanju usporedivosti, transparentnosti, digitalne dostupnosti i sigurne razmjene nacionalnih i europskih podataka o stanovanju kako bi se poduprlo oblikovanje politika utemeljeno na dokazima, izbjegavajući pritom nepotrebno administrativno ili financijsko opterećenje za države članice, poduzeća i građane. To može uključivati razvrstane podatke o udjelima vlasnika i stanara, cijenama stanovanja, priuštivosti stanovanja (uključujući bolje pokazatelje za razumijevanje preopterećenosti troškovima stanovanja), beskućništvu i stambenoj isključenosti, stopi prenapučenosti, praznim stambenim jedinicama, kratkoročnom najmu, dobi napuštanja roditeljskog doma, otpornosti na prirodne katastrofe, održivosti i energetske učinkovitosti;

POZIVA DRŽAVE ČLANICE DA:

44. NASTAVE rasprave o ustaljenijim oblicima suradnje u području stambenih politika diljem EU-a; takva bi struktura mogla uključivati redovitu točku o pregledu stanja na dnevnom redu Vijeća;

POZIVA ODBOR ZA SOCIJALNU ZAŠTITU DA

45. NASTAVI uključivati stambena pitanja u svoj politički angažman, razmjenu znanja i analitički rad, u okviru europskog semestra i u skladu sa svojim mandatom, i time jača analitičko i političko razumijevanje temeljnog preklapanja i uzajamne međuovisnosti socijalnih i stambenih politika.

Referentni dokumenti

1. Zakonodavstvo EU-a

- Uredba (EU) 2024/3110 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. studenoga 2024. o utvrđivanju usklađenih pravila za stavljanje na tržište građevnih proizvoda i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 305/2011
- Uredba (EU) 2023/955 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. svibnja 2023. o uspostavi Socijalnog fonda za klimatsku politiku i o izmjeni Uredbe (EU) 2021/1060
- Uredba (EU) 2025/1914 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. rujna 2025. o izmjeni uredba (EU) 2021/1058 i (EU) 2021/1056 u pogledu posebnih mjera za svladavanje strateških izazova u kontekstu preispitivanja u sredini programskog razdoblja
- Direktiva (EU) 2024/1275 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. travnja 2024. o energetske svojstvima zgrada

2. Europsko Vijeće

- Zaključci Europskog vijeća od 23. listopada 2025.

3. Vijeće Europske unije

- Preporuka Vijeća od 14. lipnja 2021. o uspostavi europskog jamstva za djecu
- Preporuka Vijeća od 30. siječnja 2023. o primjerenom minimalnom dohotku kojim se osigurava aktivno uključivanje
- Preporuka Vijeća od 27. studenoga 2023. o razvoju okvirnih uvjeta za socijalnu ekonomiju
- Zaključci Vijeća od 29. i 30. studenoga 2021. o kulturi, visokokvalitetnoj arhitekturi i izgrađenom okolišu kao ključnim elementima inicijative „novi europski Bauhaus”
- Zaključci Vijeća od 9. listopada 2023. o mjerama za osiguravanje jednakog pristupa Roma odgovarajućem i desegregiranom stanovanju te rješavanje pitanja segregiranih naselja

4. Europska komisija

- [Izbor za Europu, Političke smjernice za sljedeću Europsku komisiju 2024. – 2029.](#)
- [Mandatno pismo povjereniku za energetiku i stanovanje](#)
- [Tranzicijski put za gradnju, ožujak 2023.](#)
- [Predstojeća strategija EU-a za civilno društvo](#)

5. Europski parlament

- [Odluka Europskog parlamenta od 18. prosinca 2024. o osnivanju, nadležnostima, brojčanom sastavu i trajanju mandata Posebnog odbora za stambenu krizu u Europskoj uniji \(2024/3000\(RSO\)\)](#)
- [Izvešće Europskog parlamenta o ulozi ulaganja u okviru kohezijske politike u rješavanju trenutačne stambene krize, rujna 2025.](#)

6. Europski gospodarski i socijalni odbor

- Mišljenje „[Za europski plan priuštivog stanovanja – doprinos civilnog društva](#)”, 18. rujna 2025.

7. Odbor regija

- Mišljenje „[Uloga gradova i regija u europskom planu za cjenovno pristupačno stanovanje](#)”, 13. svibnja 2025.

8. Eurofound

- [Nepriuštivo i neadekvatno stanovanje u Europi](#), Europska zaklada za poboljšanje životnih i radnih uvjeta, svibanj 2023.

9. Ujedinjeni narodi

- Konvencija o pravima osoba s invaliditetom
- <https://www.ohchr.org/en/instruments-mechanisms/instruments/convention-rights-persons-disabilities>
- UN-ovi ciljevi održivog razvoja
- [Cilj br. 11 – gradove i naselja učiniti uključivima, sigurnima, otpornima i održivima](#)
- [Ženevska povelja UN-a o održivom stanovanju](#), 16. travnja 2015.
- „Ministarske obveze o priuštivosti i održivosti stanovanja”, sastanak ministara i ministrica država članica UNECE-a, 8. listopada 2025., Ženeva
- Rezolucija „[Primjereno stanovanje za sve](#)”, skupština Programa Ujedinjenih naroda za ljudska naselja (UN Habitat), 9. lipnja 2023.

10. Ostalo

- Deklaracija – [Konferencija ministara i ministrica EU-a nadležnih za stanovanje](#), 7. i 8. ožujka 2022., Nica
- Deklaracija – „[Stanovanje za sve u održivom, zdravom i uključivo izgrađenom okružju](#)”, ministarski sastanak o stanovanju i urbanom razvoju tijekom španjolskog predsjedanja, 13. i 14. studenoga 2023., Gijón
- Deklaracija – „[Priuštivo, pristojno i održivo stanovanje za sve](#)”, Europska konferencija ministara i ministrica stanovanja tijekom belgijskog predsjedanja Vijećem EU-a, 5. ožujka 2024., Liège
- Deklaracija – „[Globalni forum o zgradama i klimi](#)”, 7. i 8. ožujka 2024., Pariz
- Svjetski gospodarski forum: Ostvarivanje priuštivog stanovanja u gradovima, lipanj 2019.
- Konferencija na visokoj razini o priuštivom i održivom stanovanju, 29. i 30. rujna 2025., Kopenhagen
- Tematska rasprava o socijalnom stanovanju, Odbor za socijalnu zaštitu, 22. i 23. rujna 2025., Kopenhagen
- [Europska mreža za stambenu politiku](#)